HR-LAB · ค่าจ้างและเวลาทำงาน

การจ่ายค่าจ้างและการหักค่าจ้าง

ต้องจ่ายค่าจ้างเมื่อไร หักอะไรได้บ้าง ต้องมีความยินยอมเมื่อไร และเพดาน 10% กับ 1 ใน 5 ทำงานอย่างไร

ชื่อ _____ หน่วยงาน _____ วันที่ _____

คำถามหลัก

รายการหักบนสลิปนี้หักได้ตามกฎหมายหรือไม่ และหักได้เท่าไร

คำตอบสั้น

หักค่าจ้างได้เฉพาะรายการที่มาตรา 76 หรือกฎหมายเฉพาะอนุญาต เช่น ภาษี ประกันสังคม ค่าบำรุงสหภาพ หนี้สหกรณ์หรือเงินกู้สวัสดิการ ค่าเสียหายจากความจงใจหรือประมาทร้ายแรง และเงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ รายการที่ต้องยินยอมต้องได้ความยินยอม และแต่ละรายการไม่เกิน 10% รวมไม่เกิน 1 ใน 5 ของเงินที่ได้รับในงวด เว้นแต่ลูกจ้างยินยอม

1	3	10%	1/5
ครั้ง/เดือน	**วัน**	**ต่อรายการ**	**รวมทุกรายการ**
จ่ายค่าจ้างอย่างน้อยเดือนละครั้ง	จ่ายเงินที่ค้างเมื่อนายจ้างเลิกจ้าง	เพดานรายการหักที่ต้องยินยอม	ของเงินที่ได้รับในงวด
ม.70	ม.70	ม.76	ม.76

01 ขอบเขตของเรื่องนี้

รอบและวิธีจ่ายค่าจ้าง · การจ่ายเมื่อเลิกจ้าง · รายการหักที่กฎหมายอนุญาต · ความยินยอมเป็นหนังสือ · เพดาน 10% และ 1/5 · ดอกเบี้ยและเงินเพิ่มเมื่อจ่ายช้า

ฐานกฎหมาย: พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน บทการจ่ายค่าจ้าง โดยเฉพาะมาตรา 70, 76–77 และบทที่เกี่ยวข้อง

สิ่งที่อยากรู้หรือคำถามจากหน้างาน

01 หลักตัดสินที่ต้องใช้

1. ค่าจ้างที่คิดเป็นเวลา จ่ายอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เว้นแต่ตกลงที่เป็นคุณกว่า (ม.70)
2. นายจ้างเลิกจ้าง ต้องจ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานและ OT วันหยุดภายใน 3 วัน (ม.70)
3. หักได้เฉพาะรายการตามมาตรา 76 หรือกฎหมายเฉพาะ เช่น ภาษี ประกันสังคม กยศ. คำสั่งอายัด
4. ค่าเสียหายหักได้เมื่อเกิดจากความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงและลูกจ้างยินยอม
5. รายการตาม (2)–(5) หักไม่เกิน 10% ต่อรายการ และรวมไม่เกิน 1 ใน 5 ของเงินที่ได้รับในงวด เว้นแต่ลูกจ้างยินยอม

02 รายการที่หักได้ตามมาตรา 76

รายการ	เงื่อนไข
(1) ภาษีเงินได้และเงินที่กฎหมายกำหนดให้หัก	**ไม่ต้องยินยอม ไม่อยู่ในเพดาน**
(2) ค่าบำรุงสหภาพแรงงาน	**ตามข้อบังคับสหภาพ · ≤10%**
(3) หนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ / เงินกู้สวัสดิการ	**ลูกจ้างยินยอม · ≤10%**
(4) เงินประกัน / ค่าเสียหายจากจงใจหรือประมาทร้ายแรง	**ลูกจ้างยินยอม · ≤10%**
(5) เงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	**ตามข้อตกลง · ≤10%**

(2)–(5) รวมกันไม่เกิน 1 ใน 5 ของเงินที่ได้รับในงวด เว้นแต่ลูกจ้างยินยอม

03 ตัดสินใจทีละขั้น — ไล่จากบนลงล่าง หยุดเมื่อเจอผลลัพธ์

#	คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1	**รายการหักมีฐานตามมาตรา 76 หรือกฎหมายเฉพาะหรือไม่**	→ ข้อถัดไป	หักไม่ได้ เช่น ค่าปรับมาสาย หรือค่าอุปกรณ์ที่ไม่มีฐาน
2	**เป็นรายการที่ต้องยินยอม และได้ความยินยอมเป็นหนังสือแล้วหรือไม่**	→ ข้อถัดไป	ขอความยินยอมเป็นหนังสือเฉพาะเรื่องก่อนหัก
3	**รายการ (2)–(5) แต่ละรายการไม่เกิน 10% และรวมไม่เกิน 1/5 ของเงินในงวดหรือไม่**	หักได้ แสดงแยกบนสลิป	ลดยอดหัก หรือขอความยินยอมให้หักเกินเพดาน

ใช้กับกรณีของเรา: ข้อเท็จจริงที่ต้องตรวจเพิ่ม

01 ตัวอย่างกับกรณีจริง

กรณี 1: ค่าเสียหายจากประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

พนักงานขับรถชนทรัพย์สินเสียหาย 30,000 บาทจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ยินยอมเป็นหนังสือให้หัก ค่าจ้างงวดละ 20,000 บาท

เพดานต่อรายการ = 10% × 20,000	**2,000**
หักได้ต่องวด	**2,000**
จำนวนงวด = 30,000 ÷ 2,000	**15**

ผล: หักได้งวดละไม่เกิน 2,000 บาท 15 งวด เว้นแต่ลูกจ้างยินยอมให้หักมากกว่านี้

ความผิดพลาดทั่วไปที่ไม่ใช่จงใจหรือประมาทร้ายแรงไม่มีฐานให้หักค่าจ้าง

กรณี 2: หลายรายการในงวดเดียว

ค่าจ้างงวด 25,000 บาท มีหนี้สหกรณ์ 2,000 บาท เงินกู้สวัสดิการ 2,500 บาท และเงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 1,250 บาท

เพดานต่อรายการ 10%	**2,500**
ทุกรายการไม่เกิน 2,500	**ผ่าน**
รวม 2,000 + 2,500 + 1,250	**5,750**
เพดานรวม 1/5 × 25,000	**5,000**

ผล: รวมเกินเพดาน 750 บาท ต้องลดยอดหักหรือได้ความยินยอมให้หักเกิน

ภาษีและเงินสมทบประกันสังคมหักตามกฎหมายเฉพาะ ไม่นับรวมในเพดาน 1/5

02 ลำดับเวลาและกำหนดที่ต้องไม่พลาด

ทุกเดือน จ่ายค่าจ้างอย่างน้อยเดือนละครั้งตามวันที่กำหนด	**ก่อนหักรายการใหม่** ตรวจฐานกฎหมายและเก็บความยินยอมเป็นหนังสือ	**เลิกจ้าง** จ่ายค่าจ้างและค่าล่วงเวลาที่ค้างภายใน 3 วัน	**จ่ายช้า** ดอกเบี้ย 15% ต่อปี และถ้าจงใจ เงินเพิ่ม 15% ทุก 7 วัน (ม.9)

ลองคำนวณกรณีของคุณ

01 ความเข้าใจผิดที่พบบ่อย

เข้าใจผิด	ที่ถูกต้อง
พนักงานทำของเสีย หักเงินเดือนได้ทันที	ต้องเป็นความเสียหายจากจงใจหรือประมาทร้ายแรงและมีความยินยอม
เขียนค่าปรับมาสายไว้ในข้อบังคับก็หักได้	ค่าปรับเป็นโทษทางเงิน หักไม่ได้ ทำได้เพียงไม่จ่ายค่าจ้างเวลาที่ไม่ได้ทำงาน
ยึดเงินเดือนงวดสุดท้ายไว้จนกว่าจะคืนทรัพย์สิน	ต้องจ่ายค่าจ้างตามกำหนด การคืนทรัพย์สินต้องจัดการแยกต่างหาก

02 รายการตรวจสองฝ่าย

บริษัทและฝ่าย HR

- ☐ ทำทะเบียนรายการหักพร้อมฐานกฎหมายของแต่ละรายการ
- ☐ เก็บความยินยอมเป็นหนังสือเฉพาะเรื่อง ระบุรายการและจำนวน
- ☐ ตั้งระบบตรวจเพดาน 10% และ 1/5 อัตโนมัติ
- ☐ แสดงทุกรายการหักแยกบนสลิป

ลูกจ้าง

- ☐ ตรวจทุกรายการหักบนสลิปทุกงวด
- ☐ ขอดูความยินยอมเมื่อไม่แน่ใจว่าเคยให้ไว้
- ☐ แจ้งฝ่ายเงินเดือนเมื่อยอดหักรวมเกิน 1 ใน 5

เอกสารและหลักฐานที่ต้องมี

- ☐ ทะเบียนรายการหักและฐานกฎหมาย
- ☐ สัญญาเงินกู้หรือหนี้สหกรณ์
- ☐ สลิปและรายงานการจ่าย
- ☐ หนังสือยินยอมให้หักค่าจ้าง
- ☐ บันทึกสอบข้อเท็จจริงกรณีค่าเสียหาย

03 ทดสอบความเข้าใจ

1. รายการใดหักได้โดยไม่ต้องขอความยินยอม

(ก) ภาษีเงินได้ (ข) ค่าเสียหาย (ค) หนี้สหกรณ์

2. ค่าจ้างงวด 20,000 บาท หักค่าเสียหายต่องวดได้ไม่เกิน

(ก) 1,000 (ข) 2,000 (ค) 4,000

3. นายจ้างเลิกจ้าง ต้องจ่ายค่าจ้างค้างภายใน

(ก) 3 วัน (ข) 7 วัน (ค) รอบจ่ายถัดไป

เฉลย: 1(ก) ภาษีและเงินที่กฎหมายกำหนดให้หักไม่ต้องขอความยินยอม · 2(ข) รายการตาม (4) ไม่เกิน 10% ของเงินในงวด เว้นแต่ลูกจ้างยินยอม · 3(ก) มาตรา 70 กำหนด 3 วันนับแต่วันเลิกจ้าง

บันทึก

ตรวจทานเนื้อหา 9 ตุลาคม 2569 · ใช้ประกอบการตัดสินใจร่วมกับตัวบทที่มีผลและข้อเท็จจริงของแต่ละกรณี · อ่านฉบับเต็มและภาษาอังกฤษได้ที่ www.hrlab-th.com